

FUTUURI

TÄSSÄ NUMEROSSA MYÖS:

- Konkreettinen malli kulttuuri- ja innovaatiopolitiikan lähentämiseen (ECOCRIN-hanke)
- Luonnon monimuotoisuutta kunnioittavan tulevaisuuden edistäminen (BIODIFUL-hanke)
- Vuoden 2024 tulevaisuudentutkimuksen pro gradu -tutkielmat
- Tulevaisuudentutkimuksen opintoja tarjolla heti alkuvuodesta 2025
- Viimeisimmät julkaisut

Toivotamme sinulle rauhallista joulunaikaa!

Yliopistojen tulevaisuudet - tulevaisuudentutkimuksen näkökulma

Tulevaisuuden tutkimuskeskus on toteuttanut, yhdessä Turun yliopiston Strategisen ohjauksen yksikön kanssa, toimintaympäristökatsauksen yliopistojen tulevaisuuksien näkökulmasta. Toimintaympäristön kartoitus alkoi syksyllä 2023 ja kulminoitui raporttiin, jossa mahdollisia kehityskulkuja analysoidaan monesta suunnasta.

Toimintaympäristökartoitus tutkimuksena

Toimintaympäristön kartoitus perustui pitkälti kirjallisuuskatsaukseen ja sen pohjalta tehtyyn Delfoi-kyselyyn. Kävimme läpi yli 200 tieteellistä tekstiä, jotka olivat aiheen kannalta relevantteja. Lähestulkoon heti kävi selväksi, miten moniulotteisia ja ainutlaatuisia instituutioita yliopistot ovat. Skenaariot – yleinen työkalu ennakkoinnissa – ei olisi itsessään riittävä työkalu niiden tulevaisuuksien ymmärtämiseen. Pilkoimmekin yliopistot 10 eri dimensioon – kuten niiden yhteiskunnallinen tarkoitus, kansainvälinen orientaatio, opetuksen järjestäminen jne. – ja etsimme jokaiselle dimensiolle erilaisia kehityssuuntia. Näin oli mahdollista muotoilla moniulotteinen [sic!] kuvaus yliopistojen mahdollisista kehityskuluista.

Paitsi että tällainen monipuolisuus auttaa ymmärtämään erilaisia kehityskulkuja, se myös tarjoaa työkalun yliopistojen eri yksiköille tarkastella omaa asemaansa suhteessa mahdollisiin kehityskuluihin. Yliopistojen yksiköt voivat erota monin osin toisistaan eikä mikään analyttinen työkalu, joka ei taivu näiden erojen ymmärtämiseen, ole riittävä. Raporttimme tarjoaa tällaisen työkalun, jolla voidaan tutkaila eri kehityskulkuja erilaisten traditioiden ja toimintatapojen näkökulmista.

Mahdollisuuksia ja toivottavuutta – Delfoi-tutkimus

Oleellista ei kuitenkaan ollut vain ymmärtää, mitä mahdollisia kehityskulkuja yliopistoilla saattaa olla edessään. Yhtä tärkeää Turun yli-

opistossa oli ymmärtää, mitä yliopistolaiset – tutkijat, opiskelijat, hallinto ja muu henkilökunta – näistä tulevaisuuksista ajattelevat. Tätä varten toteutimme Delfoi-tutkimuksen, jossa kyselimme, mitä yliopistolaiset pitävät todennäköisenä ja mitä taas toivottavana tulevaisuuden osalta. Väitteet oli rakennettu provosoimaan ajattelua ja tuomaan esiin niitä näkemyksiä, joita ei perinteisemmissä keskusteluissa saada välttämättä artikuloitua. Saimme paitsi tietoa todennäköisyys- ja toivottavuus-arvioista, myös kiinnostavia argumentteja avoimista kommentteista, jotka kirjallisuudessa voivat jäädä huomiotta.

Keskeisiä tuloksia

Kaikkien mielenkiintoisimpien tulosten esittely ei tähän tekstiin mahdu, mutta joitakin on kenties syytä ottaa esiin, jotta saamme kuvan tutkimuksen luonteesta.

Ensinnäkin yliopistot tasapainoilevat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, taloudellisten tavoitteiden ja perustutkimuksen välillä. Delfoi-tutkimus osoitti yhteiskunnallisen mission olevan toivottava, mutta markkinaorientoituneisuuden todennäköinen. Toisaalta globaali tutkimusyhteistyö ja paikallinen relevanssi luovat jännitteen – onko tietty yliopisto enemmän kansainvälinen vai paikallinen toimija. Delfoi-tutkimuksessa näkemykset tasapainosta vaihtelivat suuresti. Kolmanneksi opetuksessa voidaan nähdä jännite skaalattavan ja massoille suunnatun sekä yksilöllisesti räätälöidyn opetuksen välillä. Molemmissa kehityssuunnissa teknologialla tulee olemaan vaikutus, mutta erilaiset teknologiat saattavat linkittyä eri kehi-

tyssuuntiin. Delfoi-tutkimus paljasti yksilöllisten menetelmien toivottavuuden, mutta standardoitujen mallien todennäköisyyden.

Ennakointi osaksi yliopistoja

Yliopistojen tulevaisuuksien ennakointi on tärkeää, jotta ne voivat sopeutua muuttuviin olosuhteisiin ja hyödyntää uusia mahdollisuuksia. Toimintaympäristön analyysit ja skenaariotyö tarjoavat hyvän perustan tarkastella pidemmän aikavälin kehityskulkuja.

Tulevaisuuden ennakkoinnin prosessi on kuitenkin parhaimmillaan jatkuva, sillä maailmaa muokkaavat muutokset voivat olla nopeita ja yllättäviä. Tämän vuoksi on hyödyllistä pohtia tapoja, joilla ennakointityö voi kehittyä entistä säännöllisemmäksi osaksi strategista suunnittelua. Näin yliopistot voivat varautua erilaisiin mahdollisuuksiin ja haasteisiin pitkällä aikavälillä sekä vahvistaa kykyään toimia muuttuvissa tilanteissa. ●

Veli Virmajoki
Erikoistutkija, dosentti

Future Directions and Possibilities for the University - Report on Literature Review and Delphi Study

Veli Virmajoki, Ira Ahokas, Siyada Witoon, Toni Ahlqvist, Anna Kirveennummi & Kaisa-Maria Suomalainen

urn.fi/URN:ISBN:978-952-249-620-1

ISBN 978-952-249-617-1 (print)

ISBN 978-952-249-620-1 (pdf)

Tervetuloa mukaan 25. kansainväliseen tulevaisuuskonferenssiimme

FUTURES OF TECHNOLOGIES
– Mutual Shaping of Socio-Technical Transformations

10.–12.6.2025 | Logomo, Turku

futuresconference2025.com

TURUN
YLIOPISTO

TULEVAISUUDEN
TUTKIMUSKESKUS

VTT

Tulevaisuudentutkimuksen
Verkostoakatemia

Call for Papers
avoinna 31.1. asti

Konkreettinen malli kulttuuri- ja innovaatiopolitiikan lähentämiseen

Sustainable and Innovative Creative Ecosystems (ECOCRIN) -tutkimushanke tarkastelee kulttuurin ja luovien alojen ekosysteemejä kolmessa metropolialueen ulkopuolisessa paikassa. Turun ja Paimion muodostaman alueen lisäksi kohteena ovat Pori ja Kuhmo. Tutkimus käynnistyi kulttuurikartoituksella, jonka pohjalta kutsuimme kevään ja syksyn 2024 aikana paikallisia toimijoita kertomaan luovien alojen tämän hetken tarpeista, kuvittelemaan toivottuja tulevaisuuksia sekä niiden saavuttamiseksi tarvittavia taitoja eli tulevaisuusperintöjä.

Tulevaisuusperintöverstaasiin Turussa, Porissa ja Kuhmossa saapui yksityisyrittäjiä, taiteilijoita, kulttuuri- ja taideorganisaatioiden edustajia, kansalaisjärjestöjen edustajia sekä kaupungin viranomaisia ja tutkijoita. Empiirisillä kohdealueilla olemme tehneet myös toistakymmentä täydentävää haastattelua, joissa käsiteltiin luovien alojen tekijöiden kokemuksia ja näkemyksiä, pohdittiin verkostojen vahvistamista ja törmäyttämistä, resurssiajattelun monipuolisuutta ja luovan alan näkyvyyttä.

Kohtaavatko luovan alan tarpeet ja politiikkasuunnittelu?

Kaksivuotinen hanke on nyt puolivälissä. Tulevan vuoden tavoitteena on mallintaa sellaista politiikkaa, jossa ruohonjuuritason tarpeet integroidaan kulttuuri- ja innovaatiopolitiikkaan vuorovaikutteisen ja yhteistoiminnallisen prosessin avulla.

Kulttuuri- ja innovaatiopolitiikkojen lähentämisen perustaksi olemme analysoineet

keskeisiä viimeaikaisia kansallisia, alueellisia ja paikallisia politiikkadokumenteja.

Tarkasteltaviin valtakunnallisen tason politiikkadokumenteihin kuuluvat muun muassa *Luovan talouden tiekartta*, *Suomen kestävän kasvun ohjelma*, *Elpymis- ja palautumissuunnitelma*, *Kansallinen kulttuuriperintöstrategia* sekä luonnosvaiheessa julkaistu *Kulttuuripoliittinen selonteko*.

Aluetason politiikkadokumenteista keskeisimmät ovat *Varsinais-Suomen kulttuuristrategia 2015–2025*, *Kainuun kulttuuriohjelma 2022–2025* sekä *Satakunnan kulttuuristrategia 2030* ja paikallistason dokumenteista kaupunginstrategiat.

Tavoitteena innovaatiopolitiikan uudenlainen tiekartta

Loppuvuoden sekä tulevan alkuvuoden kuluessa empiiristen kohdealueiden keskeisille toimijoille, valtakunnan tason toimijoille ja ohjausryhmän jäsenille pidetään kaksi tulevaisuuslukutaitolaboratoriota. Tavoitteena on

tuoda tähänastiset tulokset, kuten ekosysteemien tarpeet ja politiikka-analyysin huomiot, edelleen pohdittaviksi tulevaisuustietoisiksi politiikkatoimiksi, jotka vahvistaisivat luovien alojen ekosysteemejä.

Syksyn 2025 mennessä hankkeen tutkimustulokset on luettavissa innovaatiopolitiikan uudenlaisena tiekarttana, joka perustuu monialaisen ekologisen lähestymistavan omaksumiselle.

Ensimmäisiin tuloksiin voi tutustua jo nyt lyhyiden tietokorttien (*fact sheet*) avulla hankkeen verkkosivuilla. Korttien teemoina ovat ekosysteemien alueellinen rakentuminen Porissa, Kuhmossa sekä Turun ja Paimion alueella, nykyisten ja tulevaisuuden ekosysteemien tarpeet sekä politiikka-analyysi.

Taustalla monitieteinen tutkimusryhmä

ECOCRIN-hanketta rahoittaa Business Finland ja sitä johtaa Turun kauppakorkeakoulun yrittäjyyden professori **Jarna Heinonen**, tiimissään **Kaisa Hytönen**, **Arja Lemmetyinen**, **Tommi Pukkinen** ja **Pekka Stenholm** sekä Tulevaisuuden tutkimuskeskuksesta **Katriina Siivonen**, **Pauliina Latvala-Harvilahti** ja **Amos Taylor**.

Hankkeen ohjausryhmään kuuluu laaja joukko luovien alojen asiantuntijoita. Mukana olevia tahoja ovat Creative Finland, Creve/Humak, Työ- ja elinkeinoministeriö, Kulttuuripoliitiikan tutkimuskeskus Cupore, Taiteen edistämiskeskus Taike sekä Tapahtumateollisuus ry. ●

Pauliina Latvala-Harvilahti
Erikoistutkija Sr., dosentti

Lue lisää hankkeesta:
sites.utu.fi/ecocrin

Porissa keväällä 2024 järjestetty tulevaisuusperintöverstaas oli ensimmäinen ECOCRIN-hankkeen pitämistä kolmesta kutsuverstaasta.

Turun Taiteen talolla keväällä 2024 pidetty tulevaisuusperintöverstaas kokosi yhteen kulttuurin ja luovien alojen toimijoita Turusta ja Paimiosta.

UUODEN 2024 TULEVAISUUDENTUTKIMUKSEN PRO GRADU -TUTKIELMAT

Vuoden 2024 aikana tulevaisuudentutkimuksen maisteriohjelmasta valmistui ennätyselliset 18 pro gradu -tutkielmaa. Työt ovat luettavissa Turun yliopiston julkaisutietokannasta ja linkit niihin löydät osoitteesta: ty.fi/fs-thesis.

Ahmed, Saleh: The Future Impact of Climate Change on Human Rights in Bangladesh.

Belmas, Alisa: When Anticipation and Design Epistemology Converge: Insights from a Futures Literacy Lab.

Deggins, Vanessa: Louisiana and the Coronavirus Pandemic: A Case Study and Future Scenarios.

Ebrahimabadi, Samaneh: Exploring the Risks and Benefits of Using Artificial Intelligence in Corporate Foresight.

Erfanian, Mohammadhadi: The Future of Knowledge Management in Businesses.

Huhtaniemi, Oskari: How is Players' Futures Consciousness Associated with Anticipation in Ice Hockey?

Kantonen, Eerika: Rethinking Transformative Education. Skills for a regenerative society.

Knutti, Maija: Expectations for Nanotechnology.

Koivuniemi, Viivi: Measuring Strategic Foresight Impact in Global Firms.

BIODIFUL raivaa luonnon monimuotoisuutta kunnioittavan tulevaisuuden poliittisia ja hallinnollisia esteitä

Strategisen tutkimusneuvoston rahoittama BIODIFUL-hankkeen tavoitteena on pohtia, minkälainen johtajuus mahdollistaa luontoa kunnioittavan tulevaisuuden. Tutkimuksessa on mukana niin biodiversiteettitutkijoita, johtajuuden ja kulutuksen tutkijoita, kestävyystieteilijöitä kuin tulevaisuudentutkijoitakin Turun ja Jyväskylän yliopistoista, Lukesta sekä LUT-yliopistosta. Vuonna 2021 alkanut hanke sai kesällä 2024 jatkorahoituksen seuraavalle kolmelle vuodelle.

Valtion ohjausta tarvitaan, vaan mikä olisi vaikuttavaa ja hyväksyttävää?

Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen vastuulla on hankkeen työpaketti, jossa keskitytään politiikan ja hallinnon haasteisiin luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi ja monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Biodiversiteettipolitiikka on asemaltaan ja toimintamekanismiltaan toisenlainen kuin esimerkiksi ilmastopolitiikka, joka on ollut politiikan arkipäivää jo vuosia ja joka monille yrityksille on jo liiketoimintamahdollisuus.

Toisin kuin ilmastomuutoksen torjunta, biodiversiteetin suojelu on aina paikallista. Biodiversiteetillä ei kuitenkaan ole vielä ”hintaa”, eikä biodiversiteetti-käsitteen määrittely tai mittaaminenkaan ole aivan yksinkertaista. Sotien jälkeiseltä ajalta maa- ja metsätaloudessa on lisäksi perua ajattelutapa, jossa luonnon monimuotoisuudesta on tuotannon tehostamisen nimissä lähinnä pyritty eroon. Tätä on tuettu monin poliittikkatoimin esimerkiksi lainsäädännöllä sekä tukijärjestelmillä.

Olemme haastatelleet asiantuntijoita, käyneet läpi kirjallisuutta sekä toteuttaneet delfoi-kyselyn, jossa selvitettiin erilaisten, luonnon monimuotoisuutta edistävien uusien ohjauskeinojen vaikuttavuutta ja hyväksyttävyyttä. Vaikka vaikuttavuudesta oltiin yleisesti ottaen melko yksimielisiä, hyväksyttävyydessä oli paljon vaihtelua.

Viisi hyväksyttävintä ja vaikuttavinta ohjauskeinoa olivat maataloustuen painopisteen siirtäminen, alueelliset suojelualuesuunnitelmat, suojelurahoituksen progressiivisuus, suojelukorvaukset jakaminen myös potentiaalisille alueille, joiden luontoarvot ovat vasta kasvamassa, sekä verotuksen painopisteen siirtäminen ympäristöhaittoihin. Delfoin pohjalta ollaan tekemässä tulevaisuuskuvia, joissa valtion tasoisen ohjauksen keinot ja rooli vaihtelevat.

Tulevaisuustietoisuus nostaa kuluttajien ympäristömyönteisyyttä, mutta ei vaikuta kulutustasoon

Tulevaisuuden tutkimuskeskus osallistuu myös toiseen työpakettiin, jonka tavoitteena on selvittää kuluttajien valintoja sekä sitä, kuinka luonnon monimuotoisuuden edistämisen mahdollistavia elämäntapoja voitaisiin tukea samanaikaisesti ihmisten hyvinvointia parantamalla. Työpaketissa on toteutettu useita laajoja kansalaiskyselyjä. Tuloksia on raportoitu muun muassa juuri syyskuussa julkaistussa artikkelissa*, jossa osoitettiin, että tulevaisuusorientoituneella ajattelulla on keskeinen merkitys ympäristömyönteiselle käyttäytymiselle. Yllättävää kuitenkin oli, että korkea tulevaisuustietoisuus tai vastaajien itse raportoima ympäristöystävällinen käyttäytyminen eivät korreloineet heidän omaa kulutamistaan kuvaavan hiilijalanjäljen kanssa.

Politiikkasuositus korostaa luonnon monimuotoisuuden merkitystä kansalliselle turvallisuudelle

Keväällä 2024 BIODIFUL-hanke julkaisi politiikkasuosituksen, joka sai runsaasti huomiota myös kansallisessa mediassa. Poliittikkasuositus korosti, kuinka luonnon köyhtyminen rapauttaa talouden rakenteita, uhkaa ruokajärjestelmän toimivuutta, haurastuttaa ihmisten fyysistä ja psyykkistä terveyttä, sekä saa aikaan yhteiskunnallisia konflikteja, väkivaltaa ja ympäristöpakolaisuutta.

Luonnon köyhtyminen ei siis ole vain luontoa koskeva pulma, vaan merkittävä yhteiskunnallinen ongelma. Suositus kehottaa julkisia päättäjiä tarkastelemaan luonnon köyhtymistä turvallisuushana ja ryhtymään tiukempiin toimiin sen ratkaisemiseksi. Poliittikkasuosituksessa on neljä konkreettista toimenpide-ehdotusta: 1) vapaaehtoisuus ei riitä: toiminnalle on asetettava selvät reuna-

ehdot, 2) on laadittava luontolaki, 3) kansallisen luontostrategia on kytkettävä konkreettisiin toimenpiteisiin ja turvallisuusstrategiaan, ja 4) on perustettava luontovaltuutetun virka.

Luontokato myös Naton kartalle

Keväällä 2023 osallistuimme Naton ennakointiraportin kuulemistilaisuuteen. Myös näissä kuulemisissa nostimme esiin luonnon monimuotoisuuden nopean köyhtymisen sekä sen aiheuttaman uhan yhteiselle turvallisuudellemme. Naton tammikuussa 2024 julkaistussa ennakointiraportissa *Strategic Foresight Analysis 2023* onkin nostettu luonnon monimuotoisuus heti ensimmäiseksi muutosajuriksi ilmastomuutoksen rinnalle.

Seuraa tuloksia!

Seuraavien kolmen vuoden aikana hankkeessa tulee syntymään useita julkaisuja ensimmäisessä vaiheessa kerätystä aineistosta. Tämän lisäksi tavoitteena on luoda malli biodiversiteettibarometrille, jolla voitaisiin kartoittaa muutaman vuoden välein tietoa kansalaisten, yritysten sekä poliittisten toimijoiden asenteista liittyen luonnon monimuotoisuuteen. Hankkeessa valmistellaan myös koulutusohjelma yrityksille sekä viestintäkampanja kansalaisille. ●

Sanna Ahvenharju
Erikoistutkija Sr.

Sari Puustinen
Erikoistutkija Sr., dosentti

Lue lisää hankkeesta: [biodiful.fi](https://www.biodiful.fi)

* Lalot, Fanny – Ahvenharju, Sanna & Uusitalo, Outi (2024) Green dreams are made of this: Futures consciousness and proenvironmental engagement. *British Journal of Social Psychology*, 00, 1–20, doi.org/10.1111/bjso.12799.

...Vuoden 2024 pro gradut jatkuu

Lehtiö, Kati: Stories of Decision-making in a Complex Society. Narratives of change in the context of funding societal action towards futures.

Maree, Burgert: Fostering future teacher well-being. A participatory investigation in South Africa.

Mertsalmi, Veera: The power of language in shaping people's perceptions about the future of work. How is the future of work discussed in the Finnish newspaper Helsingin

Sanomat, and who is represented in these conversations?

Niemitz, Johanna: News readers' discussions in Finland on reduced working time.

Oertel, Charlotte Anna: Expressing the unprecedented: Creating images of the future for Turku using a feminist utopian approach.

Seneviratne, Thilini Nathali: Futures Images of Good life for Urban Youth in Sri Lanka.

Suomalainen, Kaisa-Maria: Using foresight in times of uncertainty. Analysing inter-

pretative structures in migration-related policy foresight.

Wahlberg, Satu: Backcasting Finnish energy and forest sector futures to meet the EU Green Deal in 2050. Normative Scenario development for Finnish energy and forestry sector to understand the business and regulatory environment of the European Union Green Deal climate targets in 2050.

Vien Truc-Mai, Jenny: Mirrors of Entrepreneurial Foresight: A Qualitative Study as Seen through the Lens of Female Entrepreneurs in ICT.

Viimeisimmät julkaisut

Ahokas, Ira (2024) [Walkable neighbourhoods promote public health and sustainability](#). In: Vaattovaara, Mari – Jännes, Jussi & Posti, Mikko (eds.) *Towards More Sustainable Residential Areas*. Helsinki Institute of Urban and Regional Studies (Urbaria), Helsinki 2024. doi.org/10.31885/9789515183088.

Balcom Raleigh, Nicolas (2024) [Learning and Transforming with Planetary Futures](#). In: Shamiyeh, Michael (ed.) *Practices of Future-casting: Ways of sharing imagined tomorrows*. Birkhäuser.

Heinonen, Sirkka – Karjalainen, Joni & Taylor, Amos (2024) [A mindshift towards futures resilience and anticipatory urban governance](#). In: Toivonen, Saija – Heinonen, Sirkka – Verma, Ira – Castaño-Rosa, Raúl & Wilkinson, Sara (eds.) *Real Estate and Sustainable Crisis Management in Urban Environments: Challenges and solutions for resilient cities*. CRC Press, doi.org/10.1201/9781003474586-4.

Héry, Michel – Knudsen, Mikkel – Caniels, Marjolein – Clerté, Jennifer – Dickinson, Peter – Könnölä, Totti & Lotz-Sisitka, Heila (2024) [L'avenir des compétences et des emplois verts en Europe en 2050: Scénario et implications politiques et conséquences pour la prévention des risques professionnels](#). Hygiène et sécurité du travail. [www.inrs.fr/dms/inrs/CataloguePapier/HST/TI-VP-43/vp43.pdf](#).

Horowitz, Minna – Grönlund, Mikko & Lehtisaari, Katja (2024) [Building and Experiencing Media Trust in the Nordics: Views](#)

[of Professionals and Audiences](#). Public Value Texte 28. The Future of Public Service Media in the European Union. ORF. [zukunft.orf.at/show_content.php?sid=147&pvi_id=2415&pvi_medientyp=t&oti_tag=Texte](#).

Junkkari, Marko – Ala-Fossi, Marko & Grönlund, Mikko (2024) [Making News Media Ownership Chains Transparent by Relational Databases](#). *Comunicação e Sociedade*, vol. 46. urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202411069910.

Koskinen-Koivisto, Eerika – Äikäs, Tiina & Latvala-Harvilahti, Pauliina (2024) [Introduction: Connecting with ambivalent heritage: Creative uses of postindustrial spaces](#). In: Äikäs, Tiina & Matila, Tuuli (eds.) *Connecting with Ambivalent Heritage: Creative Uses of Postindustrial Spaces*. UCL Critical Cultural Heritage Series, Bloomsbury Publishing Plc. doi.org/10.5040/9781350426771.0008.

Kuhmonen, Irene – Kuhmonen, Tuomas & Näyhä, Annukka (2024) [From Centralisation to Decentralisation? Transition Visions of Circular Bioeconomy in Rural Finland](#). In: Halonen, Maija – Albrect, Moritz & Kuhmonen, Irene (eds.) *Rescaling Sustainability Transitions: Unfolding the Spatialities of Power Relations, Governance Arrangements, and Socio-Economic Systems*. Cham: Palgrave Macmillan, 119–145. doi.org/10.1007/978-3-031-69918-4.

Kuhmonen, Tuomas – Kuhmonen, Irene & Huuskonen, Arto (2024) [Sustainability-driven regime shifts in Complex Adaptive Systems: The case of animal production and food system](#). *Sustainable Production and Consumption*. doi.org/10.1016/j.spc.2024.11.022.

Lalot, Fanny – Ahvenharju, Sanna & Uusitalo, Outi (2024) [Green dreams are made of this: Futures consciousness and proenvironmental engagement](#). *British Journal of Social Psychology*, 00, 1–20. doi.org/10.1111/bjso.12799.

Paaso, Laura & Ollila, Johanna (2024) [Dynaaminen osaamisidentiteetti rikastaa ymmärrystä osaamisesta](#). *Futura* 3/2024, 13–26.

Reiman, Arto – Kaivo-oja, Jari – Takala, Esa-Pekka & Parviainen, Elina (2024) [Miten suomalaisen työelämä vastaa Teollisuus 5.0 -murrokseen?](#) Työpoliittinen aikakauskirja 2024:3, Työ- ja elinkeinoministeriö, Helsinki, s. 72–78. urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-684-0.

Tramonti, M. – Dochshanov, A. M. – Fiadotau, M. – Grönlund, M. – Callaghan, P. – Ailincal, A. – Marini, B. – Joenvaara, S. – Maurer, L. & Delle Donne, E. (2024) [Game on for Climate Action: Big Game Delivers Engaging STEM Learning](#). *Education Sciences* 2024, 14, 893. doi.org/10.3390/educsci14080893.

Vehmas, Jarmo (2024) [Yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen seura ja 1990-luvun alun tamperelaisen ympäristöpolitiikan perintö tulevaisuudentutkimuksessa](#). Teoksessa: Santaoja, Minna et al. (toim.) *Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus. Monitieteisen alan muotoutuminen Suomessa 1994–2024*. Yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen seura ry, s. 196–211.

Virmajoki, Veli – Ahokas, Ira – Witton, Siyada – Ahlqvist, Toni – Kirveennummi, Anna & Suomalainen, Kaisa-Maria (2024) [Future Directions and Possibilities for the University – Report on Literature Review and Delphi Study](#). University of Turku. urn.fi/URN:ISBN:978-952-249-620-1.

Tulevaisuudentutkimuksesta uusia työkaluja ja osaamista muuttuvaan työelämään

Tulevaisuudentutkimuksen opintojen kysyntä jatkaa kasvuaan ja pyrimme vastaamaan omalta osaltamme tähän tarpeeseen. Tammi-kuussa jo 26. kerran käynnistyvä tulevaisuudentutkimuksen sivuainekokonaisuus on tarjolla niin Tulevaisuudentutkimuksen Verkostoakatemia (TVA) jäsenyliopistoissa kuin avoimen yliopiston kautta. Kokonaisuudesta voit valita myös yksittäisiä opintojaksoja.

Vuonna 2025 käynnistyviä ohjelmia ja kursseja:

- Master's Degree Programme in Futures Studies (120 op), Turun kauppakorkeakoulu, hakuaika 8.–22.1.2025 • [ty.fi/fs-masters](#)
- Tulevaisuudentutkimuksen opintokokonaisuus (25 op), TVA, alkaa tammikuussa 2025 • [www.tvanet.fi](#)
- Tulevaisuusopinnot avoimena yliopisto-opetuksena • [ty.fi/tutu-avoin](#)
 - Tulevaisuudentutkimuksen opintokokonaisuus (25 op), 13.1.–8.12.2025
 - Getting to Know Futures Studies (1 ECTS, opiskeltavissa koko lukuvuoden ajan, maksuton)
 - Tulevaisuustaidot ja niiden kehittäminen (5 op), 10.3.–9.5.2025
 - Ennakoinnin perusteet (5 op), syksyllä 2025
 - Tulevaisuushajauksen opintokokonaisuus (15 op), syksyllä 2025

Testaa tulevaisuustietojasi
leikkimielisessä visassa:
[ty.fi/testaa](#)

Jos organisaatiosi kaipaa räätälöityä tulevaisuuskoulutusta hyödynnettäväksi esimerkiksi strategia-, visio- ja skenaariotyöskentelyssä, muistathan tutustua myös Futures Focus -koulutuspalveluumme • [ty.fi/futuresfocus](#)

Ole rohkeasti yhteydessä ja seuraa somekanaviamme, joista löydät tuoreimmat koulutuskulumiset. Tervetuloa mukaan vahvistamaan tulevaisuusvalmiuksia!

Tulevaisuuden tutkimuskeskus on vuonna 1992 perustettu asiantuntijaorganisaatio, joka toimii Turun yliopiston kauppakorkeakoulun ainelaitoksena. Keskus tarjoaa asiakkailleen ajan-tasaista, käytäntöön sovellettavaa tulevaisuudentutkimuksen asiantuntemusta. Turussa, Helsingissä ja Tampereella sijaitseissa toimipisteissä työskentelee 60 henkilöä.

Futuuri on keskuksen asiakastiedote, joka ilmestyy 3–4 kertaa vuodessa. **Toimituskunta** Anne Arvonen, Hanna-Kaisa Aalto, Juha Kaskinen & Ville Lauttamäki

Tietosuojailmoitus [ty.fi/tietosuoja-futuuri](#) ISSN 1795-9462 **Taitto** Anne Arvonen **Paino** 700 kpl, Joon **Tilaukset, peruutukset ja osoitteenmuutokset** [ty.fi/tilaa-futuuri](#)